

Etusivu>Rahavaatet>Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Irlanti

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Irlannin tuomioistuimissa käytettävissä olevat erityyppiset väliuimet ovat määräyksiä tai kieltomääräyksiä (*injunctions*). *Injunction* on tuomioistuimen päätös, jolla asianosainen määrätään tekemään tai pidättymään tekemästä jotakin. Tällaisen määräyksen rikkominen katsotaan oikeuden halventamiseksi, ja määräyksen rikkojalle voidaan tuomita vankeusrangaistus. Määräys tai kieltomääräys voi olla

i) pysyvä

ii) annettu määräajaksi, tai

iii) voimassa tilapäisesti siihen saakka, kun asia käsitellään oikeudessa.

Jos kantaja katsoo, että vastaaja saattaa tuhota olennaisia asiakirjoja tai muuta aineistoa tai siirtää ne pois saatavilta, hän voi hakea tuomioistuimelta yksipuolisesti (*ex parte*) ns. Anton Piller -määräystä. Se velvoittaa vastaajaan päästämään kantaja tiloihinsa tarkastamaan asiakirjoja tai muuta aineistoa ja viemään mukanaan kaiken, mikä kuuluu kantajalle. Jos kantaja epäilee, että vastaaja yrittää siirtää varansa kokonaan tai osittain velkojen ulottumattomiin eikä kenties pysty tyydyttämään kantajan vaatimuksia, jos tuomioistuin päättää asian tämän hyväksi, kantaja voi hakea tuomioistuimelta ns. Mareva-kieltomääräystä, jolla vastaajan varat jäädytetään määräyksen voimassaoloajaksi. Yleensä Mareva-kieltomääräyksellä estetään vastaajaa, joka ei itse ole asianomaisella lainkäyttöalueella, siirtämästä varojaan pois sieltä ennen oikeudenkäyntiä.

Jos kantajan vaatimus koskee rahasummaa, hän voi pyytää tuomioistuinta antamaan määräyksen, jolla vastaajan on suoritettava tuomioistuimelle ennakkomaksuna (*interim payment*) vastaajan vaatima summa tai osa siitä. Toisaalta vastaaja voi epäillä, ettei kantaja oikeusjutun hävitessään pystyisi korvaamaan vastaajan oikeudenkäyntikuluja. Tällöin vastaaja voi pyytää tuomioistuinta antamaan määräyksen, jonka mukaan kantajan on maksettava oikeudenkäyntikulujen vakuudeksi tietty summa rahaa tuomioistuimelle. Jos tuomioistuin määrää kantajan asettamaan vakuuden vastaajan hyväksi oikeudenkäyntikuluja varten, kantaja ei voi viedä kannetta eteenpäin, ennen kuin hän on maksanut tuomioistuimelle sen määräämän rahasumman. Myös ylemmän oikeusasteen tuomioistuin (*High Court*) voi antaa toisella lainkäyttöalueella käsiteltävää asiaa koskevia välipäätöksiä, jos se on tarkoituksenmukaista asian käsittelyn kannalta. *High Court* voi antaa koko maailmassa voimassa olevan varojenjäädäytysmääräyksen, jos voidaan epäillä, että vastaaja pyrkii välttämään häntä vastaan annettavan tuomion hankkimalla eroon varoistaan.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Useimmat tuomioistuimen määräystä koskevat hakemukset voidaan jättää joko alemman oikeusasteen ylemmälle tuomioistuimelle (*Circuit Court*) tai *High Court* -tuomioistuimelle. Tiettyjä väliuimeja on kuitenkin haettava *High Court* -tuomioistuimelta (esim. varojenjäädäytysmääräykset, Anton Piller -määräykset ja ulkomaisia menettelyjä koskevat määräykset).

Väliuimea hakevan asianosaisen on esitettävä hakemuksen tueksi valahtoinen vakuutus. Hakijan on annettava täydelliset tiedot kaikista asiaan liittyvistä tosiseikoista, erityisesti silloin, kun hakemusta ei anneta vastapuolelle tiedoksi. Hakijan pitäisi myös liittää valahtoiseen vakuutukseen määräyksen luonnos, jossa esitetään yksityiskohtaisesti, mitä tuomioistuimelta halutaan. Tuomioistuimissa käytettävistä lomakkeista on lisätietoja Irlannin tuomioistuimen verkkosivuilla ([Courts Service](#)).

Jos hakijan hyväksi annetaan tuomioistuimen määräys, hänen on yleensä annettava sitoumus vahinkojen korvaamisesta siinä tapauksessa, että hän häviää oikeudenkäynnin. Tällöin vastapuoli voi periä takaisin kulut, joita hänelle on aiheutunut määräyksestä.

Määräystä koskeva hakemus voidaan tehdä yksipuolisesti tai ilmoittamatta asiasta vastapuolelle, jos tälle menettelytavalle on hyvät perusteet. Kyseinen hakemus voidaan tehdä myös ennen oikeuskäsittelyn alkua, jos hakijan tilanne edellyttää kiireellisiä toimia. [Kauppatuomioistuinten (*Commercial Court*) määräämistä väliaikaisista määräyksistä on lisätietoja ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten työjärjestyksessä: [Rules of the Superior Courts](#), 1986, Order 63A, r. 6(3)].

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Tuomioistuimet antavat väliaikaisia määräyksiä harkintansa mukaan silloin kun se on oikeutettua ja tarkoituksenmukaista. [[Rules of the Superior Courts](#) 1986, Order 50 r. 6(1)]. Tuomioistuimen olisi arvioitava seuraavat seikat pohtiessaan, onko väliaikainen määräys tarpeen:

i) Onko kyseessä kohtuuden mukainen, vilpittömässä mielessä esitetty vaatimus?

ii) Olisiko vahingonkorvauksen tai hyvityksen myöntäminen asianmukainen oikeussuojakeino, jos tuomioistuimen määräystä koskeva hakemus hylätään, mutta hakija voittaa oikeudenkäynnin?

iii) Miten kaikki kysymyksessä olevat edut tasapainotetaan?

Hakijan on ensinnäkin osoitettava, että asian käsittely on tarpeen. Hakijan pitäisi pystyä täyttämään tämä edellytys suhteellisen helposti, mutta viime vuosina vaikeuksia on ollut enemmän, kun hakijat ovat hakeneet väliuimeina määräystä, jolla vastapuoli velvoitetaan tekemään jotakin. Tällaisessa tapauksessa viranomaiset edellyttävät hakijan nykyään osoittavan, että hänen vaatimuksellaan on vahvat perustelut, jotka todennäköisesti hyväksytään oikeuskäsittelyssä.

3 Turvaamistointien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistointien kohteena?

Tuomioistuimen määräystä voidaan hakea useista eri syistä. Sillä voidaan esimerkiksi estää vastapuolta rakentamasta maalle tai käyttämästä sitä muuten maankäytön suunnitelmien tai sopimusvakuuksien vastaisesti, sallia omaisuuden hakeminen ja pois vieminen, määrätä työnantaja jatkamaan palkanmaksua työntekijälle tai estää työnantajaa palkkaamasta uusia työntekijöitä ennen riidan ratkaisua. Jos tuomioistuin jäädyttää varat Mareva-kieltomääräyksellä, määräyksen kohteena oleva asianosainen ei saa käsitellä varojaan millään tavalla, joka olisi vastoin tuomioistuimen määräystä. Määräyksen kohteena olevalle henkilölle voidaan esimerkiksi antaa lupa nostaa enintään tietty määrä rahaa pankkitililtä, eikä varojen määrä saa alittaa määrättyä raja-arvoa ennen kuin menettely on saatu päätökseen kokonaisuudessaan.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Jos asianosainen rikkoo väliaikaista määräystä, hänen voidaan katsoa syyllistyneen oikeuden halventamiseen, mistä voi seuraamuksena olla vankeusrangaistus, sakko tai varojen takavarikoiminen. Väliaikaisen määräyksen ensimmäisellä sivulla tulisi olla rangaistusmääräys (*penal order*), jossa määräyksen kohteelle ilmoitetaan sen ehtojen rikkomisen mahdollisista seuraamuksista. Vastaavasti jos kolmas osapuoli tietoisesti avustaa vastaajaa

jäädytyspäätöksen kohteena olevien varojen hukkaamisessa, myös kyseisen henkilön voidaan katsoa syyllistyneen oikeuden halventamiseen. Tämän vuoksi jäljennökset kaikista tuomioistuimen antamista jäädytysmääräyksistä annetaan yleensä tiedoksi asiaan liittyville kolmansille osapuolille, kuten pankinjohtajille, kirjanpitäjille ja asianajajille, jotka ovat sidoksissa määräyksen kohteena olevaan henkilöön tai tämän palveluksessa.

Tuomioistuimen määräystä rikkova sopimus on laiton, eikä määräyksestä tietoinen osapuoli voi täyttää tällaista sopimusta. Omistusoikeus on kuitenkin mahdollista siirtää laittoman sopimuksen perusteella, ja kun tällainen sopimus on pantu täytäntöön, siirrettyjä varoja ei ole yleensä mahdollista periä takaisin. Ainoa käytettävissä oleva oikeussuojakeino on näissä tapauksissa vahingonkorvauksen myöntäminen kantajalle.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Tuomioistuimen määräys on pääsääntöisesti voimassa oikeudenkäynnin päättymiseen asti (*interlocutory injunction*). Jos tällaista määräystä ei anneta tiedoksi vastapuolelle, se on yleensä voimassa vain rajoitetun ajan, jonka jälkeen vaaditaan uusi tuomioistuimen määräys.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Kyllä. Vastaaja ja muut osapuolet, joihin väliaikainen määräys vaikuttaa, voivat milloin tahansa hakea tuomioistuimelta määräyksen muuttamista tai kumoamista. Osapuolen, joka haluaa riitauttaa määräyksen, on ilmoitettava hakemuksestaan toisen osapuolen asianajajalle. Tuomioistuin voi kumota määräyksen, jos vastaaja pystyy osoittamaan, että määräyksen antamiselle ei ollut perusteita, olosuhteet ovat muuttuneet huomattavasti määräyksen antamisen jälkeen tai määräyksen kumoaminen on oikeudenmukainen ja tasapuolinen ratkaisu. Kuten edellä todetaan, tuomioistuin voi vaatia määräyksen hakijaa maksamaan tuomioistuimelle tietyn summan vakuudeksi siltä varalta, että asia ratkaistaan määräyksen kohteena olevan vastaajan hyväksi. Tällöin vastaajalla on mahdollisuus periä takaisin kuluja, joita on syntynyt määräyksen vuoksi.

Päivitetty viimeksi: 16/04/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.